

בש"פ 3357/22 - מואיד מסארוה מסארמה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 3357/22

לפני: כבוד השופט י' אלרון

העורר: מואיד מסארוה מסארמה

נ ג ד

המשיב: מדינת ישראל

ערר על מעצר עד תום ההליכים לפי החלטת בית
המשפט המחוזי מרכז-לוד (השופטת א' פינק) ב-מ"ת
45770-01-22 מיום 12.5.2022

תאריך ישיבה: כ"ג באייר התשפ"ב (24.5.2022)

בשם העורר: עו"ד אהרון רוזה

בשם המשיבה: עו"ד צחי יונגר; עו"ד דרור לוי

החלטה

1. לפני ערר לפי סעיף 53(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים) התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (השופטת א' פינק) ב-מ"ת 45770-01-22 מיום 12.5.2022, במסגרתה הורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

רקע והשתלשלות ההליכים

2. ביום 20.1.2022 הוגש כתב אישום, המונה חמישה אישומים, כנגד העורר ואחרים. האישום הראשון מייחס לעורר עבירה של קשירת קשר לביצוע פשע לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק).

עמוד 1

האישומים השנויהרביעי מייחסים לעורר עבירה של סחיטה באיומים לפי סעיף 428 לחוק. האישום החמישי מייחס לעורר עבירה של הלבנת הון לפי סעיף 4 לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000.

3. על פי עיקרי עובדות כתב האישום, במסגרת פתרון לסכסוך דמים בין משפחות בעיר טיבה, משפחת חרירי עזבה את מתחם מגוריה, והוקצו לה מגרשים חלופיים בעיר (להלן: הקרקעות), אלא שהקצאת הקרקעות נעשתה ללא ידיעת והסכמת בעלת הקרקע - רשות מקרקעי ישראל (להלן: הרשות), ולאחר דין ודברים בין הצדדים, גובש מתווה הסדרה לפיו חלק מהקרקעות יוקצו למשפחת חרירי, וחלק יותרו פנויות בידי הרשות (להלן: הקרקעות הפנויות או המגרשים).

האישום הראשון - במהלך השנים 2018-2021 העורר פעל יחד עם אחרים להגשת הצעות לרכישת הקרקעות הפנויות במסגרת מכרזי הרשות. בהמשך, העורר ואחרים קשרו קשר לסחוט באיומים את האזרחים אשר זכו בקרקעות הפנויות, באמצעות שימוש במוניטין של משפחת חרירי כאנשים אלימים, וזאת במטרה להפקיע מידי הזוכים את הזכויות במגרשים או כדי שישלמו למשפחת חרירי בעבור השימוש בקרקעות.

האישום השני - המתלוננים באישום זה (להלן: המתלוננים) זכו באחד המגרשים במסגרת מכרזי הרשות, ובכך גברו על הצעתם של מקורבי משפחת חרירי. מרגע זה החלו העורר ואחרים לאיים על המתלוננים, במטרה שיוותרו על זכותם במגרש או שישלמו פיצוי למשפחת חרירי עבור השימוש בו. בסופו של דבר, בעקבות איומים ממושכים, המתלוננים שילמו סך של 500,000 ש"ח לידי העורר, בעודו מאיים כי היה והשיקים יחזרו, תהיה "בעיה רצינית" כלשונם.

האישום הרביעי - המתלונן באישום זה (להלן: המתלונן באישום הרביעי) זכה בארבעה מגרשים במסגרת מכרזי הרשות, ובעקבות מסכת איומים חוזרת ונשנית מצד העורר ואחרים, פנה המתלונן באישום הרביעי לרשות בבקשה כי תבטל זכייתו במגרשים או כי יתאפשר לו למכור חלק מהמגרשים כדי שיוכל לשלם למשפחת חרירי.

האישום החמישי - כאמור באישום השני, העורר קיבל סך של 500,000 ש"ח מהמתלוננים, וכסף זה הוא רכוש אסור על פי חוק איסור הלבנת הון.

4. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המשיבה בקשה לעצור את העורר עד לתום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו. בבקשה נטען כי ישנן ראיות לכאורה להוכחת אשמו של העורר, לרבות עדויות, הקלטות שיחות ומסמכים של הרשות.

בנוסף, נטען כי קמה עילת מעצר בהתאם לסעיף 21(א)(1)(ב) לחוק המעצרים בשל מסוכנות העורר לציבור נוכח מעשיו המשקפים התנהלות עבריינית כדפוס פעולה קבוע; יחסו לחוק, והעדר מורא מהדין; ועברו הפלילי המכביד, הכולל עונשי מאסר בפועל. כמו כן, נטען כי קמה עילת מעצר בהתאם לסעיף 21(א)(1)(א) לחוק המעצרים, כיוון שקיים יסוד סביר לחשש כי שחרור העורר ממעצר יביא לשיבוש הליכי משפט או להשפעה על עדים.

5. בדיון שנערך ביום 2.3.2022 הסכים בא כוח העורר לקיומן של ראיות לכאורה, וביקש להפנות את העורר

לשירות המבחן לשם עריכת תסקיר בעניינו.

6. מתסקיר שירות המבחן עולה כי לעורר עבר פלילי הכולל עבירות אלימות ונשק, אך משהשתחרר ממאסרו האחרון בשנת 2008 "התייצב ברמה התעסוקתית" והתרחק מהתנהגות עוברת חוק, ואילו מעצרו הנוכחי הוא בגדר "חריג" באורח חייו.

נקבע כי קיים סיכון נמוך להישנות התנהגות אלימה מצד העורר, וכי תוצאותיה של התנהגות אלימה, לו תתרחש, צפויה להיות ברמת פגיעה נמוכה. זאת נוכח הערכת שירות המבחן כי הסיכון בהתנהלותו קשור באופן ישיר לקשריו החברתיים הבעייתיים, למחויבותו כלפיהם, ולקושי בהצבת גבולות לעצמו ולאחרים.

שירות המבחן התרשם לחיוב מהמפקחים המוצעים, וציין כי אלו בעלי עמדה שקולה, בוגרת, ושומרת חוק, וכן כי ניכר שהמפקחים מבינים את משמעות הפיקוח על העורר ויכולים לבסס הפחתה בסיכון במצבו.

לאור האמור לעיל, המליץ שירות המבחן על שחרור העורר ממעצר והעברתו למעצר בבית המשפחה בפיקוחם, לצד העמדתו בצו פיקוח למשך שישה חודשים.

7. בית המשפט המחוזי הדגיש בהחלטתו את חומרת עבירת הסחיטה באיומים אשר המסוכנות והחשש לשיבוש הליכי משפט גלומות בה, ומשכך ככלל עבירה זו אינה מתאימה לחלופת מעצר. בפרט, בעניינו מתקיימת עילת החשש משיבוש הליכי משפט ביתר שאת משהביעו המתלוננים חשש לביטחונם האישי, וביקשו שלא לשתף פעולה עם הליכי החקירה. צוין כי חששם ממשי, ואף שלא הושמעו באוזניהם איומים מפורשים, די בהתנהלות העורר תוך שימוש בשם המשפחה חרירי.

בית המשפט המחוזי הוסיף ונתן דעתו לעברו הפלילי של העורר המלמד על חשש משיבוש הליכי משפט; לנסיבותיו האישיות והמשפחתיות הטראגיות; לחלופת המעצר אשר אין בה כדי לאיין את החשש משיבוש הליכי משפט; ולתסקיר שירות המבחן, אף שלא אימץ את המלצתו. נוכח האמור, בית המשפט המחוזי הורה על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים נגדו.

טענות הצדדים בערר

8. העורר סבור כי בית המשפט המחוזי שגה עת הורה על מעצרו עד לתום ההליכים, והיה עליו להורות על העברתו לחלופת מעצר - כהמלצת שירות המבחן.

בתוך כך, נטען כי בית המשפט המחוזי שגה בקביעתו בדבר קיומה של עילת חשש שיבוש הליכי משפט מפני שזו נסמכה על חשש המגולם בביצוע העבירות ולא על פניות קונקרטיות למתלוננים, ואילו האחרונים אף לא הביעו חשש מפני שחרור העורר.

עוד הדגיש כי בהתאם להמלצת שירות המבחן, המסוכנות הנשקפת ממנו נמוכה, וחלופות המעצר שהוצעו מתאימות לפיקוח. כמו כן, צוין כי בני משפחתו תלויים בו בעקבות טרגדיות משפחתיות, וגם בכך יש למתן חשש משיבוש הליכי משפט ומסוכנות.

9. מנגד, לטענת המשיבה, עסקינן בעורר שהוא "יד ימינו של ראש משפחת פשע" ותפקידו באירועי הסחיטה ובקרב משפחת חרירי - מרכזי. הודגש, כי אף שהמתלוננים לא חוו אלימות, מדובר בסחיטה מתוחכמת אשר בה נוכחותם המאיימת של משפחת חרירי נמצאת בחדר כל העת.

עוד נטען כי גם מתסקיר שירות המבחן עולה כי העורר מכוון להצגת תדמית חיובית בעודו פועל לטשטוש כל מעורבות פעילה שלו בעשייה הפלילית. לבסוף, הודגש כי מעצרו של העורר אינו בר חלופה, ללא תלות בזוהר המפקחים ואיכותם.

דיון והכרעה

10. לאחר שעיינתי בערר, ושמעתי את טענות באי כוח הצדדים בדיון שנערך לפניי, הגעתי למסקנה כי דין הערר להידחות.

11. כפי שנקבע לא אחת בפסיקת בית משפט זה, עבירות של סחיטה באיומים נושאות עימן חשש למסוכנות ולשיבוש הליכי משפט, וככלל אינן מצדיקות חלופת מעצר (בש"פ 859/22 טנסקי נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (27.3.2022); בש"פ 1030/22 מגארי נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (20.2.2022)). לאחרונה נדרשתי בעניין אחר לעבירות של סחיטה באיומים, והדברים מתאימים גם למקרה דנן:

"עבירות אלו נושאות בחיקן מסוכנות כלפי הציבור בכלל וכלפי המתלונן ובני משפחתו בפרט אשר העורר הטיל עליהם אימתו חדשות לבקרים והדיר שינה מעיניהם אף כשביקשו למצוא מחסה בביתם (בש"פ 7322/03 עמר נ' מדינת ישראל (14.8.2003)). בנוסף, החשש משיבוש הליכי משפט קרוב ומוחשי בעבירות אלו משהעורר בנקל ימצא דרכים להטיל חיתתו על המתלונן העשוי לסור להוראותיו כדי להגן על שלומו ושלומו בני משפחתו (בש"פ 6092/19 אלול נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (6.10.2019)). משכך, נקבע זה מכבר כי בעבירות אלו, ככלל, אין מקום להורות על חלופת מעצר (בש"פ 842/11 פישמן נ' מדינת ישראל (7.2.2011))" (בש"פ 3346/22 אבו נאג'י נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (24.5.2022)).

12. הדברים נכונים שבעתיים על רקע המסכת העובדתית בענייננו. לעורר מיוחסות עבירות חמורות של סחיטה באיומים כלפי אזרחים תמימים מן השורה, ואף שלא השמיע העורר איומים מפורשים כלפי המתלוננים, אין בכך כדי להקל מחומרת המעשים. אדרבא, הדבר מלמד על עוצמת נוכחותו והתנהלותו של העורר אשר די בהעלאת שם "משפחת חרירי" על דל שפתיו כדי להביא את המתלוננים לחשוש לחייהם ולסור למרותו.

ברי כי חלופת מעצר אינה מתאימה כדי להתמודד עם החשש ממסוכנותו של העורר והחשש לשיבוש הליכי

משפט מצדו. במקרים הדומים לענייננו, נראה כי שחרור בתנאים כאלו ואחרים לחלופת מעצר יהא בגדר חריג שבחריגים.

13. בטרם סיום יוער כי כפי שנקבע זה מכבר בבית משפט זה (בש"פ 267/11 מדינת ישראל נ' ברמוחה, פסקה 9 (13.1.2011); בש"פ 1751/22 עלקם נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (23.3.2022)), תסקיר שירות המבחן הוא כלי עזר בידי בית המשפט בבואו לבחון את שאלת מעצרו של נאשם עד תום ההליכים נגדו. ככזה, נמנה התסקיר כאחד מהשיקולים המונחים לפני בית המשפט, ואינו אלא המלצה בלבד.

14. סוף דבר, הערר נדחה.

ניתנה היום, כ"ט באייר התשפ"ב (30.5.2022).

ש ו פ ט